

Torstai 3.12.2015 klo 16.01—21.22

5. Hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 34/2015 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 11/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 11/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä.

Keskustelu

19.25 **Peter Östman kd:** Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on nyt hallituksen esitys eduskunnalle energiaverotuksesta. Kristillisdemokraattien eduskuntaryhmä katsoo, että me voisimme saavuttaa yhteiskuntana merkittäviä etuja hallituksen esitykseen nähden lisäämällä uusiutuvan energian hyödyntämistä. Vähennämme tarvetta energiantuontiin eli lisäämme omavaraisuutta, edistämme kiertotaloutta, torjumme ilmastonmuutosta ja kehitämme uusia vientituotteita. Energia-avustuksilla tuetaan toimenpiteitä, joilla parannetaan energiataloutta tai otetaan lämmityksessä käyttöön uusiutuvaa energiaa.

Kun vuonna 2004 tehtiin päätös päästökaupasta, syntyi tilanne, jossa sähköenergian hinta nousi ja päästökaupan ulkopuoliset vesi- ja ydinvoimalat saivat ansiotonta hyötyä, koska hintajärjestelmän takia nekin saavat korkeampaa hintaa tuottamastaan sähköstä. Kataisen hallitus teki esityksen windfall-verosta, jolla osa tästä arvonnoususta pyrittiin leikkaamaan valtiolle. Kataisen hallituksen esitys ei kuitenkaan edennyt, koska komissio ei saanut valmiiksi arvioitaan siitä, onko esitys tukisääntöjen mukainen. Mikäli komission arvio on myönteinen, on windfall-vero syytä toteuttaa. Kataisen hallituksen esittämä veromalli tosin olisi kohdistunut liian painotetusti vanhoihin vesivoimaloihin. Siksi painopiste windfall-verossa tulee siirtää vanhoihin ydinvoimaloihin. Näin kerättäisiin 50 miljoonan euron verotulot.

Arvoisa puhemies! Valiokunta puolsi vuosi sitten kaivosalan verotuen karsintaa koskennutta esitystä, eikä esiin ole tullut sellaisia perusteluja, joista johtuisi muuta kuin mitä valiokunta silloin totesi pyrkimyksestä karsia ympäristölle haitallisia verotukia. Kaivostoiminta Suomessa on yleensä ottaen ollut kannattavaa, mikäli siinä ei ole tehty perustavanlaatuisia virheitä. Valtio tarvitsee heikossa taloustilanteessa lisää verotuloja, jotta ei jouduttaisi tekemään kipeitä leikkauksia tukea tarvitsevien, heikossa asemassa olevien ihmisten kohdalla.

Arvoisa rouva puhemies! Edellä olevan perusteella ehdotan, että valiokunnan mietinnön perustelutekstin 1. ja 22.—24. kappaleen tekstit muutetaan vastalauseessa olevan tekstin mukaisesti ja että 1., 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja että 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuna vastalauseessa olevan tekstin mukaisesti ja vielä että hyväk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2015 vp

syttään kaksi lausumaa. Lausuma kuuluu seuraavasti: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla lisätään kotimaisen uusiutuvan energian käyttöä ja parannetaan kotitalouksien mahdollisuuksia tehdä energiaremontteja siten, että kotitalousvähennystä investoinneista uusiutuvaan energiaan voi saada myös muihin kuin pientaloihin ja harkinnanvaraisen energia-avustuksen tuloja helpotetaan." Ja edelleen: "Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimiin, joilla saadaan aikaan windfall-vero hallituksen esityksen ja valio-kunnan mietinnön mukaisena, mutta siten muutettuna, että veron painopiste siirretään vanhoihin ydinvoimalaitoksiin."

19.29 Antero Laukkanen kd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan tätä edustaja Östmanin tekemää muutosehdotusta ja totean, että tämä on yksi niistä merkittävistä asioista, jonka kristillisdemokraatit ovat nostaneet esiin. Näille leikkauksille on muitakin vaihtoehtoja, ja palveluiden tuottaminen voidaan rahoittaa järkevämällä tavalla Suomessa kuin mitä tällä hetkellä hallitus toteuttaa. Ja nämä kaikki muut mainiot vaihtoehdot löytyvät vaihtoehtobudjetistamme.

19.30 Kari Uotila vas: Arvoisa rouva puhemies! Tosiaan meilläkin on vastalause, jossa on sitten pykälämuutosehdotuksia. Niitä ei tässä tarvitse virallisesti esittää, mutta totean, että myöskin vasemmistoliitto pitää ihmeellisenä sitä, että kun vasta vuoden 2014 valtiopäivillä eduskunta hyväksyi kaivosalan verotuen poistamisen, piti sitä haitallisena, ympäristötavoitteiden vastaisena, niin miksi ihmeessä sitä nyt vuoden 2017 alusta pitää palauttaa ja sillä tavalla menettää tuntuvasti verotuloja.

Mutta eduskunnan pöytäkirjaan haluan kuitenkin tuoda esiin, että meillä on itse asiassa tässä lyhyessä vastalauseessa sattunut pieni niin sanottu painovirhepaholainen. Elikkä täällä toisessa kappaleessa todetaan: "Tuen poistaminen kannustaa alaa käyttämään energiaa entistä tehokkaammin". Tässä tietysti pitäisi olla "tehottomammin". Tämä on vihreiden kanssa yhteinen vastalause.

Mitä sitten tulee tähän kristillisdemokraattien vastalauseeseen, niin olemme samaa mieltä tämän kaivosveron osalta. Itse asiassa haluaisin vielä, että ehkä vastauspuheenvuoroissa ryhmän jäsenet kommentoisivat — kun meillä herätti keskustelua, kun harkitsimme, millä tavalla suhtaudumme näihin teidän lausumiinne — tätä lausumaa "vanhoihin ydinvoimaloihin". Ja kun nyt, niin kuin edustaja Östman kertoi, tässä on tarkoituksena siirtää niistä vanhoista vesivoimaloista painopistettä ydinvoimaloihin, niin miksi tässä on tämä "vanhoihin". Se herätti keskustelua. Ei kai tässä ole tarkoitus antaa eräällä tavalla viestiä, että uusien ydinvoimaloiden pitäisi olla jollain tavalla paremmassa asemassa? Toivoisin tähän selvyyttä, vaikka tämä vesivoimaloiden osuus tässä tulikin jo esille.

Mutta sitten yksityiskohtaisessa käsittelyssä tullaan tekemään muutosehdotukset vastalauseen mukaisesti.

19.32 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Myös minä kannatan tätä edustaja Östmanin tekemää erinomaista ehdotusta.

Haluan tässä todeta sen, että kyllä hallituksen esityksille on olemassa vaihtoehtoja. Tämä vaihtoehto, joka nyt on esitelty ja jonka edustaja Östman esitteli, on osa kristillisdemokraattien vaihtoehtobudjettia. Näillä toimenpiteillä ehdotamme, että voitaisiin kerätä 50 miljoonan euron verotulot, joilla voidaan sitten puolestaan taas kattaa niitä menolisäyksiä, joita ehdotamme.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2015 vp

Samalla tämä esitys, jossa tuetaan kotitalouksien uusiutuvan energian hankintoja ja uusiutuvan energian investointeja, on myös osa parempaa energiapolitiikkaa. Sen vuoksi toivon, että tämä saisi tukea.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.